

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-10/22-14/09

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 7. listopada 2022.

Hs**NP*021-10/22-14/09*65-22-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava gospodarenja energentima nafte i plina koji se proizvode na teritoriju Hrvatske te nadzora, mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 5. i 6. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine", broj 24/96), podnijelo 25 zastupnika u Hrvatskom saboru, aktom od 7. listopada 2022. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će svi podnositelji Prijedloga odluke.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Zastupnici u Hrvatskom saboru

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 07. listopada 2022. godine

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 07-10-2022		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-10/22-14/09	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
653-22-01	2	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 92. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda) i članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" broj 24/96), niže potpisani zastupnici u Hrvatskom saboru podnose Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava gospodarenja energentima nafte i plina koji se proizvede na teritoriju Hrvatske te nadzora, mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije.

Za predstavnike predlagatelja koji će u ime predlagatelja sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela određuju se svi potpisnici ovoga prijedloga.

Hs**NP*021-10/22-14/09*653-22-01**Hs

U IME PREDLAGATELJA:

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Peda Grbin

OSNIVANJE ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA GOSPODARENJA ENERAGENTIMA NAFTE I PLINA KOJI SE PROIZVEDE NA TERITORIJU HRVATSKE TE NADZORA, MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI I KORUPCIJE

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Ustavna i zakonska osnova za donošenje odluke sadržana je u članku 92. Ustava Republike Hrvatske i u članku 2. Zakona o istražnim povjerenstvima („Narodne novine“ br. 24/96).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ODLUKE ŽELI POSTIĆI

a) Određivanje javnog interesa

Rastuća inflacija i dramatični porast cijena energenata posebno je stavilo u fokus način raspolaganja i upravljanja energentima koji se proizvode na teritoriju Hrvatske te se postavlja pitanje što Vlada čini kako bi učinkovito upravljala takvim energentima u cilju smanjenja cijena plina i nafte za hrvatske građane kako bi lakše podnijeli udare inflacije.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković i njegovi ministri, prvenstveno bivši ministar gospodarstva i održivog razvoja Tomislav Čorić, prema pisanju tjednika Nacional, radili su suprotno od zaštite nacionalnih energetske interesa i odgovornog upravljanja energentima iz Hrvatske štiteći interese mađarskog MOL-a čime su nanijeli štetu koja se procjenjuje stotinama milijuna eura.

Kao ministar od ključnog povjerenja premijera Andreja Plenkovića, 2018. Čorić je izdao jasnu pisanu uputu za gašenje sisačke rafinerije nafte gdje se do 2018. prerađivala hrvatska nafta iako je prethodne godine osobno potpisao da bi takva odluka bila suprotna ključnim hrvatskim interesima. Naime, Čorić je Nadzornom odboru INA-e u prosincu 2017. prvo pisano potvrdio da bi zatvaranje sisačke rafinerije bilo protivno interesima Hrvatske, a potom je unatoč tome 12. prosinca 2018. e-mailom Damiru Mikuljanu, Luki Buriloviću i Damiru Vandeliću u ime Vlade odobrio njeno zatvaranje.

Isti dan, 12. prosinca, hrvatski članovi Nadzornog odbora napuštaju sjednicu na kojoj se od njih tražilo da daju suglasnost za Poslovni plan INA-e u kojem se navodilo da prestaje prerada nafte u sisačkoj rafineriji i da se ona pretvara u logistički centar.

Nekoliko mjeseci ranije, u kolovozu 2018., tadašnji ministar Čorić je, na inicijativu predsjednika Vlade Plenkovića, potpisao sporni Memorandum o razumijevanju između INA-e i JANAF-a kojim se omogućuje transport nafte u Mađarsku.

Memorandumom navodi: „INA, kao članica MOL Grupe, uložiti će maksimalne napore da poveća količinu transportirane sirove nafte od JANAF-ova Terminala Omišalj prema Mađarskoj i Slovačkoj Republici, posebice za rafinerije MOL Grupe.“ U vrijeme potpisivanja Memoranduma Vlada se i dalje protivi zatvaranju sisačke rafinerije što se mijenja krajem 2018. godine kada ključno postaje slanje hrvatske nafte iz sisačke rafinerije u Mađarsku.

Memorandumom se omogućilo MOL-u da samo u prvih nekoliko mjeseci 2020. godine čak 247 tisuća tona domaće nafte s hrvatskih naftnih polja iz Slavonije i Moslavine, putem JANAF-ova naftovoda transportira izravno prema MOL-ovoj rafineriji u mjestu Százhalombatta nedaleko od Budimpešte. To je izravna posljedica zatvaranja Rafinerije nafte u Sisku što je Vlada, kao suvlasnik u INA-i, dopustila, a još ranije, Memorandumom o razumijevanju u kojem se decidirano navodi kako će se nafta iz Siska slati na preradu u MOL-ove rafinerije u Mađarskoj i Slovačkoj, stvorila preduvjete da se to počne događati.

Važno je istaknuti da Vlada nije bila voljna osigurati tehničke uvjete kako bi se nafta iz Siska slala na preradu u rafineriju Rijeka jer je očito bio prioritet raditi u korist mađarskog MOL-a.

Nakon što je predsjednik Vlade Andrej Plenković bivšem ministru Čoriću omogućio atraktivno mjesto viceguvernera Hrvatske narodne banke, javnost se s pravom pita je li bivši ministar Čorić ispunjavao naloge Predsjednika Vlade ili je o svemu sam odlučivao.

Prema pisanju tjednika Nacional, Plenković je u kolovozu 2018., dva tjedna prije potpisivanja spornog Memoranduma, u svom kabinetu na tajnom sastanku uz petero svjedoka naredio Čoriću da pripremi izvoz hrvatske nafte u Mađarsku i gašenje sisačke rafinerije što Istražno povjerenstvo mora posebno ispitati.

Na sastanku su navodno uz Plenkovića i Čorića bili i tadašnji predsjednik Uprave JANAF-a Dragan Kovačević, tadašnja zamjenica predstojnika Ureda predsjednika Vlade Tena Mišetić i dva stručna suradnika. Na Plenkovićevo pitanje o mogućnosti prijevoza hrvatske nafte na preradu iz Siska u Mađarsku, Kovačević je upozorio da bi to graničilo s nacionalnom izdajom, a kasnije je Kovačević odbio potpisati sporni Memorandum.

Tijekom tri godine navodno je u Mađarsku poslano više od milijun tona hrvatske nafte uz nepoznatu cijenu i uvjete transporta što se i dalje drži u strogoj tajnosti. Od ukupno proizvedeno količine hrvatske nafte u 2020., u Rijeku je ukupno poslano tek oko 16 posto hrvatske nafte.

Vlada je demantirala sve navode pojašnjavajući da Vlada nema utjecaja na poslovanje INA-e i drugih sličnih tvrtki, ali, ukoliko su navodi točni, radi se o izravnom i svjesnom kršenju nacionalnih interesa u korist strane kompanije, a na štetu hrvatskih građana koji su mogli plaćati manje cijene energenata.

Zatvaranje rafinerije Sisak u suprotnosti je sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske koju je Hrvatski sabor donio početkom 2020., a uključuje razvojne smjernice za sektor nafte i prirodnog plina. Jedna od njih je “ubrzani dovršetak modernizacije rafinerija nafte u Republici Hrvatskoj“, a među ciljevima se, između ostalog, navodi osiguranje redovite opskrbe domaćeg tržišta potrebnim količinama nafte i prirodnog plina. Dodatno, zatvaranje sisačke rafinerije protivno je i Zakonu o energiji koji propisuje da se objekti za preradu nafte proglašavaju objektima od interesa za Republiku Hrvatsku. Vlasnici tih objekata su ih “dužni održavati, tehnološki unapređivati, odnosno modernizirati sukladno odrednicama Strategije energetskog razvoja i interesima Republike Hrvatske”.

Kaže se i što točno Vlada Republike Hrvatske mora napraviti da se taj cilj dostigne, između ostalog, stvoriti uvjete da se “osuvremene hrvatske rafinerije”

Istražno povjerenstvo treba utvrditi uvjete prodaje hrvatske nafte MOL-u, prodaje li se ispod tržišne cijene, a posebno u okolnostima porasta cijena nafte na svjetskom tržištu.

Pored spomenutog spornog Memoranduma o slanju hrvatske nafte iz sisačke rafinerije u MOL-ove rafinerije koji je inicirao Plenković, navodno je 2017. naredio potpisivanje još jednog Memoranduma koji omogućava izvoz plina iz Hrvatske Mađarskoj što pokazuje da Vlada itekako ima i mora imati utjecaja na poslovanje tvrtki koji se bave energentima proizvedenim na teritoriju Hrvatske.

Prije potpisivanja tzv. plinskog Memoranduma Vlada je donijela Zaključak kojim se prihvaća nacrt Memoranduma o suglasnosti o zajedničkom pristupu uspostavi trajnog dvosmjernog kapaciteta između Republike Hrvatske i Mađarske u kontekstu inicijative zemalja Srednje i Jugoistočne Europe (CESEC) o povezivanju plinskih sustava. Navodi se da je Republika Hrvatska članstvom u Europskoj uniji preuzela obvezu uspostave dvosmjernog kapaciteta za povratni smjer toka plina na svim prekograničnim točkama između država članica EU-a.

Memorandum kojim hrvatski plin može ići u smjeru Mađarske potpisali su 20. lipnja 2017. u Budimpešti državni tajnik u tadašnjem Ministarstvu zaštite okoliša i energetike Mario Šiljeg i državni tajnik u mađarskom Ministarstvu nacionalnog razvoja Adras Aradszki te predstavnici energetskih regulatora i operateri transportnog sustava u Hrvatskoj i Mađarskoj. Ovlaštenje za potpisivanje Memoranduma Šiljegu je u ime Vlade, sukladno Zaključku, dao osobno predsjednik Vlade Andrej Plenković. Na potpisivanju je nazočila i tadašnja potpredsjednica Vlade i ministrica gospodarstva Martina Dalić iako ona nije bila potpisnica, a svečanosti potpisivanja nazočio je i predsjednik Uprave mađarskog MOL-a Zsolt Hernadi za kojim je Republika Hrvatska 2013. raspisala tjeralicu zbog sumnje da je podmitio bivšeg predsjednika Vlade Sanadera čime su Hrvatskoj oduzeta upravljačka prava u INA-i te je u zamjenu za mito predana

MOL-u. Potpredsjednica Vlada surađuje na istoj svečanosti zajedno s bjeguncem od hrvatskog pravosuđa.

Memorandumom se regulira obveza Hrvatske da poduzme zakonodavne i regulatorne reforme (uključujući reformu tarifa za transport plina kojom se potiče regionalno trgovanje plinom) nužne za uspostavu dvosmjernog protoka između Hrvatske i Mađarske. Hrvatska je očito trebala smanjiti tarife za trgovinu plinom kako bi se njima više isplatilo transportirati plin kroz hrvatski plinski sustav. Cijene je morala odobriti HERA koja je supotpisala Memorandum kao i Plinacro. Nije jasno radi li se o izvozu plina koji je proizveden u Hrvatskoj pa ga ponovno Hrvatska uvozi po većoj cijeni ili i plina koji dolazi preko LNG terminala, što će biti potrebno utvrditi kroz rad Istražnog povjerenstva.

U implementaciji dvosmjernog kapaciteta za povratni smjer toka plina kao posljedica preuzetih obveza pristupanjem Europskoj uniji ne bi bilo ništa sporno da nema tajnih dogovora o preprodaji plina koji se možda odvijaju unutar INA-e pod prešutnim znanjem i zaštitom MOL-a.

Zbog svega navedenog, a u svjetlu nedavne afere prodaje hrvatskog plina i zarade više od milijardu kuna i otkrića tzv. plinskog Memoranduma, postavlja se pitanje ima li još sumnjivih ugovora INA-e na temelju kojih je dio plina odlazio u Mađarsku, a potom se, vraćao u Hrvatsku po znatno višoj cijeni.

Potrebno je utvrditi je li afera Škugor doista samo eksces, kako tvrdi Plenković i Vlada, ili je to bio sustav za raspolaganje hrvatskim plinom.

Potrebno je podsjetiti da je Plenković na početku svog mandata obećao da će Vlada otkupiti dionice INA-e od MOL-a, ali, umjesto da predstavi konkretan plan, očito se predomislio i počeo provoditi politiku koja šteti hrvatskim interesima i INA-i, a u korist mađarskog MOL-a.

Nakon ruske agresije na Ukrajinu i poskupljenja energenata, Plenković je najavio poteze kako bi se osigurala energetska stabilnost i neovisnost Hrvatske što može uključivati i ponovno otvorenje Rafinerije nafte Sisak koja bi se uz male korekcije vratila prerađivanju nafte. Međutim, i dalje nema odluke o tomu hoće li se i kada ponovno otvoriti rafinerija u Sisku te da se uz manje korekcije ona vrati prerađivanju nafte, ali ni odluke o zabrani izvoza hrvatske nafte na preradu u Mađarsku.

Dodatno, Vrhovni sud je 2021. potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je bivši predsjednik HDZ-ove Vlade Sanader zbog primanja mita od Hernadija osuđen na šest godina, dok je nedostupan Hernadi kažnjen s dvije godine zatvora. Ne spominjući imena tvrtki ni optuženika Vrhovni sud je naveo da su Sanader i Hernadi osuđeni jer su dogovorili da će za mito od 10 milijuna eura osigurati zaključenje neosnovanih izmjena ugovora koji se odnosi na hrvatsku naftnu kompaniju Inu u kojem država ima vlasnički udio. Tim izmjenama ugovora, dodaju,

trebalo se omogućiti mađarskom MOL-u prevladavajući utjecaj nad domaćom naftnom kompanijom. Dogovorili su i sklapanje ugovora o izdvajanju nerentabilnog plinskog poslovanja iz domaće naftne kompanije koji će u cijelosti preuzeti Hrvatska.

Zadaća Istražnog povjerenstva je, između ostalog, utvrditi je li Andrej Plenković, aktualni HDZ-ov predsjednik Vlade, nastavio provoditi politiku u korist MOL-a kao i njegov prethodnik Ivo Sanader, bivši HDZ-ov predsjednik Vlade.

Problematičnost i rizike upravljanja trgovačkim društvima od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku u koje spada i INA, prepoznati su u Strategiji sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine u kojoj se između ostalog navodi:

„Uredbom o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihova izbora (»Narodne novine«, broj 12/19.) propisan je postupak izbora i imenovanja članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Također, izrađena je interna uputa Ministarstva financija za postupak izbora kandidata za članove nadzornih odbora pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.“

Strategija nadalje navodi detaljnije rizike upravljanja trgovačkim društvima:

„S obzirom na prepoznate rizike u upravljanju trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske, a nastavno na provedbu Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom vlasništvu države za razdoblje 2019. – 2020. potrebno je nastaviti jačati antikorupcijske potencijale u ovom području, kao i u odnosu na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nakon provedbe Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od 2021. do 2022. godine.

Donošenjem Odluke o obvezi uvođenja funkcije praćenja usklađenosti poslovanja u pravnim osobama u većinskom državnom vlasništvu, učinjen je korak prema ovladavanju nad rizikom (ne)usklađenosti, rizikom od nastanka znatnog financijskog gubitka, jačanju korporativne kulture odgovornog poslovanja i ugleda društva, zaštiti od nezakonitog poslovanja, prevenciji sukoba interesa, smanjenju koruptivnih i drugih rizika koje društvo može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima kao i promicanju kulture integriteta i transparentnog poslovanja.

Također, predviđeno je provođenje kontinuiranog unaprjeđenja sustava izvještavanja o financijama te daljnje unaprjeđenje postupaka izbora kandidata za članove nadzornih odbora i uprava trgovačkih društava i pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Intenzivirati unutarnji i vanjski nadzor poslovanja trgovačkih društava u vlasništvu države i

jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pojačati kontrole nad zakonitošću rada društva i zaposlenika te time umanjiti korupcijske rizike vezane za nedostatak nadzornih mehanizama.“

Nalazi i zaključci Istražnog povjerenstva mogu doprinijeti boljoj provedbi Strategije sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine.

Rad Istražnog povjerenstva, detektirajući ključne anomalije, nepravilnosti i moguće nezakonitosti u sustavu gospodarenja vrijednim energentima nafte i plina, proizvedenim na teritoriju Hrvatske, te predlaganjem mjera za ispravljanjem istih, doprinijet će povratu povjerenja građana u institucije Republike Hrvatske nadležne za sustav gospodarenja energentima, jeftinije energente za hrvatske građane i jačanju neovisnih institucija.

b) Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je utvrditi eventualne nezakonitosti, opstrukcije i/ili druge nedopuštene utjecaje, pogodovanja i političke pritiske na sustav zadužen za gospodarenje energentima nafte i plina proizvedenim na teritoriju Hrvatske, uključujući i nezakonitu zaradu trgovanjem energenata za stranačke i druge privatne svrhe, a posebno na:

- detektiranje strateških ciljeva i načina gospodarenja hrvatskim energentima nafte i plina, a posebno u svjetlu borbe protiv korupcije,
- sposobnost i kapacitiranost kontrolnih i neovisnih tijela da otkriju, istraže i spriječe slučajeve zlouporabe ovlasti u vlastitim organizacijama/institucijama,
- način donošenja odluka o raspolaganju energentima, odnose Vlade i nadležnog ministarstva te regulatornih tijela s trgovačkim društvima koji se bave energentima, slabosti institucionalnog okvira kontrole gospodarenja energentima nafte i plina,
- utjecaj i odgovornost političkih tijela i/ili dužnosnika na gospodarenje energentima nafte i plina u okviru nadležnih institucija i energetske trgovačke društava od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku,
- transparentnost cijena i način trgovanja energentima koji se proizvode na teritoriju Hrvatske,
- kvalitetu nadzora nad sustavom gospodarenja energentima nafte i plina,
- ključne prepreke i rizike za učinkovito, pravovremeno, transparentno raspolaganje energentima nafte i plina,
- način kadrovanja u institucionalnom okviru gospodarenja energentima nafte i plina, s fokusom na političko i stranačko kadrovanje,
- definiranje preventivnih antikoruptivnih mehanizama za učinkovito, transparentno i kontrolabilno raspolaganje domaćim energentima.

Temeljem prikupljenih podataka i provedenog istraživanja, Istražno povjerenstvo će u svom zaključku iznijeti jasne preporuke kako unaprijediti zakonodavni, proceduralni i institucionalni okvir raspolaganja energentima nafte i plina u smislu prevencije i borbe protiv korupcije, transparentnosti, učinkovitijeg raspolaganja energentima te kontrole trgovanja, a čime bi se postiglo vraćanje bar minimalne razine povjerenja građana u institucije ovog sustava.

c) Područje istraživanja

Ovo istraživanje obuhvatit će rad sljedećih institucija/tijela vezanih za sustav gospodarenja energentima:

- Vlade Republike Hrvatske i Ureda predsjednika Vlade
- Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja
- Ministarstva financija
- ostalih ministarstva uključenih u gospodarenje energentima
- HERA-e
- HANFA-e
- INA-e
- JANAF-a
- HEP-a
- Plinacra
- LNG-a Hrvatska
- MOL-a
- kao i drugih tijela i osoba koje mogu biti u posjedu informacija od interesa za predmet istraživanja.

d) Pitanja koja Istražno povjerenstvo treba ispitati

Radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica u vezi s ciljevima istraživanja Istražno povjerenstvo dužno je istražiti:

- Postoji li politički pritisak na trgovačka društva od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku vezano za gospodarenje energentima nafte i plina proizvedenih na teritoriju Hrvatske?
- Je li upravljački model INA-e adekvatan za osiguranje hrvatskih energetske interesa?

- Koje su prepreke za odabir neovisnog i stručnog kadra na vodećim odgovornim funkcijama u institucijama gospodarenja energentima nafte i plina, a posebno u trgovačkim društvima i pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku?
- U kojem opsegu je predsjednik Vlade Andrej Plenković utjecao na donošenje štetnih odluka vezanih za gospodarenje domaćim energentima koje su u suprotnosti s hrvatskim nacionalnim interesima i pogodujući mađarskim interesima prvenstveno u slučaju zatvaranja Rafinerije nafte Sisak; je li znao za moguće kriminalne radnje svojih stranačkih kolega te koja je njegova odgovornost?
- Koje institucije su znale za kriminal ili su mogle spriječiti kriminal u dosadašnjim slučajevima, a nisu reagirale? Koje su razine odgovornosti unutar tih institucija, tj. tko je odgovoran?
- Koliko je nadzora provedeno za gospodarenje energentima nafte i plina, u kojim institucijama te koji su rezultati istraga?
- Postoje li još neki memorandumi i zaključci kojima se regulira gospodarenje naftom i plinom proizvedenim na teritoriju Hrvatske?
- Koliko je hrvatske nafte od zatvaranja sisačke rafinerije putem naftovoda JANAF-a transportirano na preradu u Mađarsku i pod kojim uvjetima i tarifama? Koliko se godišnje hrvatske nafte na taj način prerađuje u Mađarskoj? Koliko je plina koji je proizveden na teritoriju Hrvatske poslano u Mađarsku od stupanja na snagu tzv. plinskog Memoranduma i po kojim cijenama?
- Zašto se ranije nije zabranio izvoz nafte i plina iz Hrvatske?
- Je li ugovor o prodaji plina po fiksnoj cijeni od 19,46 eura po megavat satu s određenim trgovačkim društvom bio jedini zaključen uz takve uvjete ili je to bila cijena i za druge kupce? Zašto INA mora HEP-u prodati plin po značajno skupljoj cijeni od 41 eura po megavat satu?
- Jesu li se ranije primjenjivala pravila i procedure trgovanja domaćim energentima na sve korisnike jednako ili su postojali privilegirani?

PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU

ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA GOSPODARENJA ENERAGENTIMA NAFTE I PLINA KOJI SE PROIZVEDE NA TERITORIJU HRVATSKE TE NADZORA, MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI I KORUPCIJE

Na temelju članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96), Hrvatski sabor na sjednici održanoj dana _____, donio je

ODLUKU O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA GOSPODARENJA ENERAGENTIMA NAFTE I PLINA KOJI SE PROIZVEDE NA TERITORIJU HRVATSKE TE NADZORA, MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI I KORUPCIJE

I.

Osniva se Istražno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava gospodarenja energentima nafte i plina koji se proizvede na teritoriju Hrvatske te nadzora, mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije.

II.

Za osnivanje Povjerenstva iz točke I. ove odluke postoji javni interes po pitanju detektiranja ključnih anomalija, nepravilnosti i mogućih nezakonitosti u sustavu gospodarenja energentima nafte i plina koji su proizvedeni u Hrvatskoj te predlaganja mjera za ispravljanjem istih čime će se doprinijeti povratu povjerenja građana u institucije Republike Hrvatske nadležne za gospodarenje navedenim energentima.

III.

Povjerenstvo je dužno istražiti i utvrditi:

1. Postoji li politički pritisak na trgovačka društva od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku vezano za gospodarenje energentima nafte i plina proizvedenih na teritoriju Hrvatske?

2. Je li upravljački model INA-e adekvatan za osiguranje hrvatskih energetske interesa?
3. Koje su prepreke za odabir neovisnog i stručnog kadra na vodećim odgovornim funkcijama u institucijama gospodarenja energentima nafte i plina, a posebno u trgovačkim društvima i pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku?
4. U kojem opsegu je predsjednik Vlade Andrej Plenković utjecao na donošenje štetnih odluka vezanih za gospodarenje domaćim energentima koje su u suprotnosti s hrvatskim nacionalnim interesima i pogodujući mađarskim interesima prvenstveno u slučaju zatvaranja Rafinerije nafte Sisak; je li znao za moguće kriminalne radnje svojih stranačkih kolega te koja je njegova odgovornost?
5. Koje institucije su znale za kriminal ili su mogle spriječiti kriminal u dosadašnjim slučajevima, a nisu reagirale? Koje su razine odgovornosti unutar tih institucija, tj. tko je odgovoran?
6. Koliko je nadzora provedeno za gospodarenje energentima nafte i plina, u kojim institucijama te koji su rezultati istraga?
7. Postoje li još neki memorandumi i zaključci kojima se regulira gospodarenje naftom i plinom proizvedenim na teritoriju Hrvatske?
8. Koliko je hrvatske nafte od zatvaranja sisačke rafinerije putem naftovoda JANAF-a transportirano na preradu u Mađarsku i pod kojim uvjetima i tarifama? Koliko se godišnje hrvatske nafte na taj način prerađuje u Mađarskoj? Koliko je plina koji je proizveden na teritoriju Hrvatske poslano u Mađarsku od stupanja na snagu tzv. plinskog Memoranduma i po kojim cijenama?
9. Zašto se ranije nije zabranio izvoz nafte i plina iz Hrvatske?
10. Je li ugovor o prodaji plina po fiksnoj cijeni od 19,46 eura po megavat satu s određenim trgovačkim društvom bio jedini zaključen uz takve uvjete ili je to bila cijena i za druge kupce? Zašto INA mora HEP-u prodati plin po značajno skupljoj cijeni od 41 eura po megavat satu?
11. Jesu li se ranije primjenjivala pravila i procedure trgovanja domaćim energentima na sve korisnike jednako ili su postojali privilegirani?

IV.

U postupku istraživanja Povjerenstvo je dužno izvršiti uvid u svu dokumentaciju i druge isprave vezane uz predmet istraživanja, ispitati sve osobe koje mogu biti u posjedu relevantnih informacija na pitanja iz točke III. ove Odluke, pribaviti izjave svjedoka, a prema potrebi konzultirati se i s nezavisnim stručnjacima iz akademske zajednice, privatnih tvrtki i civilnog društva.

Istražno povjerenstvo dužno je svakoj osobi čiji se rad ili ponašanje ispituje, omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima tog djelovanja. S podacima prikupljenim kroz rad istražnog povjerenstva postupa se u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka te drugim propisima relevantnima za to područje.

V.

Za osobu koja je pozvana da svjedoči pred Povjerenstvom, a koja odbija svjedočenje temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima, Povjerenstvo će od čelnika ovlaštenog tijela nadležnog za oslobođenje dužnosti čuvanja državne, vojne ili službene tajne (odnosno, usklađeno sa Zakonom o tajnosti podataka: klasificirani podaci) zatražiti oslobođenje od te dužnosti za potrebe rada Povjerenstva, u roku od 7 dana od dana odbijanja svjedočenja.

Ukoliko ovlašteno tijelo odbije zahtjev Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka, dužno je provesti test javnog interesa i test razmjernosti u skladu sa smjericama Povjerenika za informiranje i zaštitu osobnih podataka, te ga opisati u obrazloženju svoje odluke i dostaviti Povjerenstvu u roku od 7 dana od podnošenja zahtjeva.

VI.

Svi zahtjevi i upiti Povjerenstva smatraju se žurnima i rješavaju se u roku od 7 dana, a iznimno u roku od 15 dana na zahtjev tijela kojem je zahtjev/upit upućen.

Povjerenstvo je dužno u svom radu primjenjivati odredbe Zakona o tajnosti podataka i drugih propisa koje reguliraju zaštitu podataka.

VII.

Povjerenstvo je dužno obaviti istraživanje za koje je osnovano najkasnije u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ove Odluke, te nakon toga Hrvatskom saboru i javnosti podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

VIII.

Prijedlog mjera, odnosno zaključci i preporuke Povjerenstva uvrstit će se u sve relevantne dokumente vezane uz gospodarenje energentima nafte i plina koji se proizvedu na teritoriju Hrvatske.

U slučaju da određeni zaključci i preporuke zahtijevaju izmjenu postojećeg zakonodavnog okvira vezanog za gospodarenje energentima nafte i plina koji se proizvedu na teritoriju Hrvatske, prijedlog izmjena i/ili dopuna zakonodavnog akta/akata će se uputiti u zakonodavnu proceduru najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja izvješća iz točke VII. ove Odluke.

Hrvatski sabor dužan je o prijedlozima zakonodavnih akata iz stavka 2 ove točke, provesti raspravu odmah po uvrštavanju tih akata na dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

IX.

Povjerenstvo ima 15 članova koje imenuje Hrvatski sabor iz redova zastupnika i zastupnica, od toga 7 iz redova oporbenih Klubova zastupnika i 8 iz redova Klubova zastupnika koji čine većinu u Hrvatskom saboru.

Predsjednika Istražnog povjerenstva bira većina zastupnika iz redova oporbenih zastupnika.

X.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u Narodnim novinama.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Točka 1.

Ovom se točkom određuje osnivanje Istražnog povjerenstva za utvrđivanje učinkovitosti funkcioniranja sustava gospodarenja energentima nafte i plina koji se proizvede na teritoriju Hrvatske te nadzora, mogućih nepravilnosti, nezakonitih radnji i korupcije.

Točka 2.

Ovom se točkom utvrđuje postojanje javnog interesa čime se stječu zakonske pretpostavke za osnivanje Povjerenstva.

Točka 3.

Ovom se točkom određuju pitanja koja je Povjerenstvo dužno utvrditi i istražiti.

Točka 4.

Utvrđuje se način rada Povjerenstva u utvrđivanju činjenica povezanih s pitanjima koja Povjerenstvo treba utvrditi.

Točka 5.

Ovom se točkom određuje postupanje Povjerenstva u slučaju da osoba odbije svjedočenje pred Povjerenstvom temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima.

Točka 6.

Određuju se rokovi u kojima su institucije dužne odgovoriti Povjerenstvu.

Točka 7.

Određuju se rokovi u kojima je Povjerenstvo dužno obaviti istraživanje i kome Povjerenstvo podnosi konačno izvješće.

Točka 8.

Određuje se što se čini sa zaključcima i preporukama Povjerenstva, te procedura uvrštenja zaključaka i preporuka Povjerenstva na dnevni red Hrvatskog sabora.

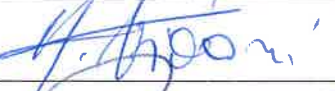

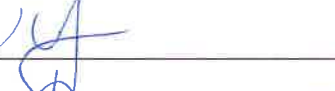
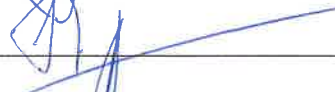
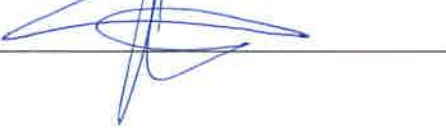
Točka 9.

Određuju se članovi Povjerenstva iz redova zastupnika Hrvatskog sabora.

Točka 10.

Određuje se stupanje na snagu Odluke.

**PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA
UTVRĐIVANJE UČINKOVITOSTI FUNKCIONIRANJA SUSTAVA GOSPODARENJA
ENERGENTIMA NAFTE I PLINA KOJI SE PROIZVEDE NA TERITORIJU
HRVATSKE TE NADZORA, MOGUĆIH NEPRAVILNOSTI, NEZAKONITIH RADNJI
I KORUPCIJE**

Redni broj	IME I PREZIME	POTPIS
1.	PEDA GEBIN	
2.	SANDRA BONDIC	
3.	Bojan Glavašević	
4.	IVANA POSAVEC KRIVEC	
5.	DAVORKO VIOVIC'	
6.	MISSEL JAKŠIĆ	
7.	ANSON BALK	
8.	MARTINA VLASIĆ IŠKIĆ	Miroslav
9.	ANDREJA MARIC	
10.	KREŠO BEHAR	
11.	BORIS LAZOVAC	
12.	NIKOLA GRANOJA	
13.	DALIBOR AMURIC' VUPOZ	
14.	SINIŠA HASPAC ROBIT-	

15.	KATARINA NEUET	Neuet
16.	ERIK DAUS	_____
17.	DAVIEC SPADIC	_____
18.	Stephen N. Bartulica	Stephen N. Bartulica
19.	DAVOR DRETAR	Dretar
20.	STIPO MLINARIC	Stip Mlinaric
21.	KATARINA RONIĆ	Kat Ronic
22.	DALIJA OREŠKOVIĆ	Dajka Oreskovic
23.	MARIJAN JAMLIČEK	Marijan Jamlic
24.	DARIO ZUROVEC	Dario Zurovec
25.	MILAN VRUGAN	Milan Vrugan
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		